

498. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet houdende naturalisatie van *Tjark Bischoff* en 21 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, den 21 Augustus 1939.

WILHELMINA.

498. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Tjark Bischoff* en 21 anderen, die aan Ons het verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in de artikelen 2 en 3 genoemden voor zooveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Tjark Bischoff*, geboren te *Beerta* (*Groningen*) den 15 Maart 1897, garagehouder en rijwielhandelaar, wonende te *Hoogezand*, provincie *Groningen*;
- 2°. *Hans Henrik Mörup Borregaard*, geboren te *Stoke Newington, Londen* (*Engeland*) den 10 Juli 1906, directeur van een reederijbedrijf, wonende te *Wassenaar*, provincie *Zuidholland*;
- 3°. *Hubert Anton Chiaradia*, geboren te *Breitscheid, Kettwig* (*Duitschland*) den 15 Mei 1893, schoenmaker, wonende te *Amstenrade*, provincie *Limburg*;

Handelingen der Staten-Generaal. Bijlagen. 1938—1939.

- 4°. *Joseph Nicolaas Engelbert Esser*, geboren te *Amsterdam* (*Noordholland*) den 19 Juni 1897, kunsthandelaar, wonende te *Nijmegen*, provincie *Gelderland*;
- 5°. *Carl Joseph Gellings*, geboren te *Uedem* (*Duitschland*) den 20 Maart 1892, edelsmid, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 6°. *Joseph Hubert Hagemann*, geboren te *München Gladbach Land* (*Duitschland*) den 26 Mei 1901, kapper, wonende te *Sittard*, provincie *Limburg*;
- 7°. *Ernst Kann*, geboren te *Duisburg* (*Duitschland*) den 23 Februari 1895, fabrikant, wonende te *Gennep*, provincie *Limburg*;
- 8°. *Albert Wilhelm Luyken*, geboren te *Duisburg* (*Duitschland*) den 28 September 1882, zonder beroep, wonende te *Megchelen*, gemeente *Gendringen*, provincie *Gelderland*;
- 9°. *Maria Mauszer*, geboren te *Fohnsdorf* (*Duitschland*) den 30 October 1901, dienstbode, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 10°. *Emma Martha Müller*, geboren te *Pirkenhammer* (*Duitschland*) den 27 December 1903, dienstbode, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie *Zuidholland*;
- 11°. *Heinz Hellmut Max Nöbel*, geboren te *Taura* (*Duitschland*) den 20 December 1912, fabrikant, wonende te *Zutphen*, provincie *Gelderland*;
- 12°. *Hermann Hugo Piontek*, geboren te *Friedenshütte, Beuthen-Schwarzwald* (*Duitschland*) den 16 November 1902, ziekenverpleger, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 13°. *Nicolaus Joseph Pitz*, geboren te *Walhorn* (*België*) den 15 October 1907, huisknecht, wonende te *Heerlen*, provincie *Limburg*;
- 14°. *Hedwig Auguste Pösnecker*, geboren te *Ohmstede* (*Duitschland*) den 31 October 1901, zonder beroep, wonende te *Leeuwarden*, provincie *Friesland*;
- 15°. *Carl Conrad Rohde*, geboren te *Pernau* (*Estland*) den 24 September/7 October 1887, logementhouder, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 16°. *Philipp Rübsamen*, geboren te *Kaiserslautern* (*Duitschland*) den 24 December 1890, koopman, wonende te *Batavia* (*Nederlandsch-Indië*);
- 17°. *Renier Johan Scholtes*, geboren te *Kerkrade* (*Limburg*) den 22 April 1902, vrachtrijder, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*;
- 18°. *Theodorus Josephus Taen*, geboren te *Berlijn* (*Duitschland*) den 12 December 1889, architect, wonende te *Batavia* (*Nederlandsch-Indië*);
- 19°. *Hans Harrij Hermann Thomas*, geboren te *Nierstein* (*Duitschland*) den 21 December 1890, tandarts, wonende te *Semarang* (*Nederlandsch-Indië*).

Artikel 2.

Met afwijking van het bepaalde in artikel 3, vierde lid onder 3°. der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan *Peter Josef Heinen*, geboren te *Vaelserquartier, Laurensberg* (*Duitschland*) den 17 April 1895, slager, wonende te *Maastricht*, provincie *Limburg*.

Artikel 3.

Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlander-

schap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Viktor Hans Chiaradia*, geboren te *Oberhausen (Duitschland)* den 22 October 1915, schoenmaker, wonende te *Amstenrade*, provincie *Limburg*;
- 2°. *Walter Chiaradia*, geboren te *Oberhausen (Duitschland)* den 23 April 1917, schoenmaker, wonende te *Amstenrade*, provincie *Limburg*.

Artikel 4.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

498. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van **TJARK BISCHOFF** en 21 anderen moge de ondergeteekende het volgende aantekenen.

De staatlooze verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 1°, is hier te lande geboren uit een vader van Duitse en een moeder van Nederlandsche herkomst. Hij heeft een Nederlandsche opvoeding genoten en kan als ingeburgerd worden beschouwd. Zijn drie kinderen zijn eveneens in Nederland geboren. Als garagehouder en rijwielhandelaar voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De in artikel 1 onder 2°, genoemde verzoeker is te Londen geboren als zoon van een Deenschen vader en een voor het huwelijk Nederlandsche moeder. Hij kwam in 1909, ruim twee jaar oud, naar Nederland en is er sedertdien blijven wonen, met een onderbreking nochtans van enkele jaren ter voltooiing van zijn opleiding. Hij bezocht Nederlandsche scholen. Zijn echtgenoot is een van oorsprong Nederlandsche vrouw. Hij is directeur van een reederijbedrijf.

De in artikel 1 onder 3°, genoemde, geboren te Breitscheid (Duitschland), vestigde zich in Februari 1924 in Nederland. Zijn beide in artikel 3 genoemde kinderen ontvingen een Nederlandsche opvoeding. Hij voelt zich ingeburgerd. Hij drijft een schoenwinkel met reparatie-inrichting en heeft met de zijnen een genoegzaam bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 4°, is hier te lande geboren uit een vader van Duitse en een moeder van Nederlandsche herkomst. Hij heeft steeds in Nederland gewoond en ontving er zijn opvoeding. Zijn beide kinderen zijn eveneens hier te lande geboren. Hij drijft een kunsthandel, welke hem en de zijnen een bestaan oplevert.

De in artikel 1 onder 5°, genoemde verzoeker, geboren te Udem (Duitschland), is sedert Februari 1921 in Nederland gevestigd en is voornemens er steeds te blijven wonen. Hij is gehuwd met een vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw en heeft twee hier te lande geboren kinderen, die een Nederland-

sche opvoeding ontvangen. Hij voelt zich Nederlander. Als edelsmid, voor eigen rekening werkzaam, verdient hij het brood voor zich en zijn gezin.

De in artikel 1 onder 6°, genoemde, geboren te München Gladbach (Duitschland), is sedert 1923 in Nederland gevestigd. Hij is voornemens met een Nederlandsche in het huwelijk te treden. Hij voelt zich hier thuis. Als kapper heeft hij een bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 7°, geboren te Duisburg (Duitschland), woont sedert 1931 in Nederland. Zijn beide kinderen bezoeken Nederlandsche scholen. Een zuster is met een Nederlander gehuwd, evenals drie zusters van zijn vader. Hij is mede-directeur van een te Gennep gevestigde tricotage- en confectiefabriek, waarin ongeveer 200 arbeiders werk vinden.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 8°, is eveneens te Duisburg (Duitschland) geboren. Zijn vader was oorspronkelijk Nederlander, maar verkreeg de Duitse nationaliteit door naturalisatie; ook zijn moeder bezat aanvankelijk de Nederlandsche nationaliteit. Verzoeker heeft zich in Januari 1934 duurzaam in Nederland gevestigd, nadat hij voordien reeds gedurende verscheidene perioden, te zamen ongeveer vijf jaren, in Nederland en Nederlandsch-Indië had gewoond. Zijn beide kinderen zijn in Nederland geboren en ontvangen een Nederlandsche opvoeding. Hij heeft inkomsten uit eigen vermogen, terwijl hij voorts commissaris van een Nederlandsche koloniale handelsfirma is.

De in artikel 1 onder 9°, genoemde verzoekster, oorspronkelijk van Oostenrijksche, na den wereldoorlog van Zuidslavische nationaliteit, kwam in 1921 als dienstbode naar Nederland en is nog steeds bij dezelfde familie in betrekking. Door langdurig verblijf hier te lande voelt zij zich ingeburgerd. Een zuster verkreeg de Nederlandsche nationaliteit door huwelijk.

De in artikel 1 onder 10°, genoemde verzoekster, geboren te Pirkenhammer (Duitschland), is sedert 1929 in Nederland gevestigd. Zij voelt zich hier thuis. Ook zij voorziet als dienstbode in haar onderhoud.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 11°, geboren te Taura (Duitschland), vestigde zich in Januari 1930 in Nederland. Hij is gehuwd met een van oorsprong Nederlandsche vrouw. Hij voelt zich ingeburgerd. Als fabrikant heeft hij een bestaan voor zich en zijn echtgenoot.

De in artikel 1 onder 12°, genoemde, geboren te Friedenöhütte (Duitschland), is sedert Juli 1922 in Nederland gevestigd, alwaar hij sindsdien onafgebroken heeft gewoond. Hij kan geacht worden in het Nederlandsche gemeenschapsleven te zijn opgenomen. Hij is werkzaam als ziekenverpleger in een psychiatrisch-neurologische kliniek.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 13°, is geboren te Walhorn (België) als zoon van een Duitse vader en een oorspronkelijk Nederlandsche moeder. Hij is sedert April 1925 onafgebroken in Nederland woonachtig, na er reeds eerder verbleven te hebben. Hij is verloofd met een Nederlandsche. Werkzaam als huisknecht in een ziekenhuis kan hij op voldoende wijze in zijn onderhoud voorzien.

De in artikel 1 onder 14°, genoemde verzoekster, geboren te Ohmstede (Duitschland), kwam in Augustus 1922 naar Nederland, waar zij sindsdien steeds heeft verbleven. Zij voelt zich hier thuis. In haar onderhoud wordt door haar pleegouders voorzien.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 15°, van Estlandsche nationaliteit, is sedert 1918 in Nederland gevestigd, terwijl zijn echtgenoot reeds van haar zevende jaar af hier te lande verblijft. Zijn zoon, in Nederland geboren, ontvangt een Nederlandsche opvoeding. Het door verzoeker gehouden logement levert hem en zijn gezin een bestaan op.

De in artikel 1 onder 16°, genoemde verzoeker is geboren te Kaiserslautern (Duitschland). Sedert Augustus 1928 is hij in Nederlandsch-Indië gevestigd. Van Januari 1912 tot Augustus 1914 heeft hij in Nederland verbleven. Hij is gehuwd met een van oorsprong Nederlandsche vrouw. Zijn kind is in Neder-

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.